

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 107/08-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. F. a G. F., obidvaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. R. H., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 292/2006 z 30. októbra 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. L. F. a G. F. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. marca 2008 doručená sťažnosť Mgr. L. F. a G. F. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. R. H., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 292/2006 z 30. októbra 2007.

Najvyšší súd označeným rozsudkom zamietol dovolanie sťažovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave (ďalej „krajský súd“) sp. zn. 8 Co 301/2005 z 31. januára 2006 vo veci zaplataenia sumy 680 000 Sk s príslušenstvom z titulu zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) proti žalovanému v 1. rade – S. B., a žalovanému v 2. rade K. G. Najvyšší súd konštatoval, že žalovaný v 1. rade porušil povinnosť predchádzať škodám v zmysle § 415 OZ, čím bol naplnený jeden zo základných predpokladov zodpovednosti za škodu. Pokiaľ ide o otázku príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody, najvyšší súd uviedol, že pre záver o existencii príčinnej súvislosti nestačí pravdepodobnosť, príčinná súvislosť musí byť s istotou preukázaná. Podľa jeho názoru porušenie povinnosti žalovaným v 1. rade nebolo bezprostrednou príčinou vzniku žalovanej škody, mohlo nanajvýš uľahčiť realizáciu zámeru podvodníkov. Existencia príčinnej súvislosti by bola daná vtedy, ak by bolo dokázané spôsobom nevzbudzujúcim žiadnu pochybnosť, že nebyť pochybení v celkovom počínaní žalovaného v 1. rade, žalobcovia by neposkytli podvodníkom peňažné plnenie v žalovanej sume.

Dovolací súd ďalej uviedol, že nebolo možné dospieť k jednoznačnému záveru, že ak by žalovaný v 1. rade nebol pochybil, bol by tým predišiel vzniku škody. Uviedol tiež, že s najväčšou pravdepodobnosťou by nedošlo k odhaleniu pravej identity podvodníka, pretože podvod týkajúci sa jeho totožnosti nezistili ani dvaja na sebe nezávislí notári. V tejto súvislosti sťažovatelia poukazujú, že tento záver je nesprávny, pretože zmluvu o podnájme neuzavreli oni, ale manželia P. (pôvodní nájomcovia bytu, pozn.). Dovolací súd ďalej konštatoval, že sa nedá tvrdiť s úplnou istotou, ako by sa odohral skutkový dej, keby žalovaný v 1. rade neporušil svoje povinnosti a venoval by náležitú pozornosť obsahu žiadostí o vydanie duplikátov listín o družstevnom byte, a nemožno s istotou povedať, ako by sa zachovali žalobcovia, ak by im žalovaný v 1. rade poskytol všetky jemu dostupné informácie týkajúce sa predmetného bytu. Celkové počínanie žalovaného v 1. rade podľa dovolacieho súdu len uľahčilo podvodníkom uskutočnenie ich zámeru a príčinná súvislosť medzi porušením všeobecnej prevenčnej povinnosti a škodou tak ostala v rovine pravdepodobnosti, čo zákon nepripúšťa. Preto sa dovolací súd stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že chyba vzťah príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti

žalovaným v 1. rade a vznikom škody. Osvojil si aj názor odvolacieho súdu, že žalovaný v 2. rade si v rámci plnenia svojich úloh nepočínal v rozpore s ustanovením § 415 OZ, a preto nezodpovedá za škodu uplatnenú žalobcami.

Podľa názoru sťažovateľov je tento rozsudok v rozpore so zákonom, pretože dovolací súd nevyhodnotil vykonané dôkazy v súlade s platnou právnou úpravou občianskeho súdneho konania. Poukazujú na to, že pri hodnotení dôkazov použil dovolací súd kritériá, ktoré nemajú oporu v zákone a *«posúvajú dôkaznú mieru ďaleko nad rámec dôkaznej miery ustanovenej platnou právnou úpravou, a to: „s istotou preukázané“, „dokázané spôsobom nevzbudzujúcim žiadnu pochybnosť“, (dospiet) k jednoznačnému záveru“, (tvrdiť) „s úplnou istotou“, (povedať) „s istotou“.* Takáto dôkazná miera zjavne prekračuje rámec formálnej pravdy, ktorá sa má zisťovať v sporovom konaní, a jednoznačne sleduje cieľ preukázať, resp. zistiť materiálnu (objektívnu) pravdu, čo je v rozpore s platnou právnou úpravou občianskeho súdneho konania».

Na tomto základe sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd rozhodol, že rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 292/2006 z 30. októbra 2007 bolo porušené ich základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a aby označený rozsudok zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Žiadajú tiež primerané finančné zadost'učinenie každý v sume po 100 000 Sk a náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. III. ÚS 100/01).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Sťažovatelia sa v súdnom konaní domáhali nároku na náhradu škody podľa § 420 OZ. Zodpovednosť za škodu podľa tohto ustanovenia možno uplatniť, ak sú splnené štyri predpoklady, a to porušenie právnej povinnosti, vznik škody, existencia príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody a zavinenie, ktoré je prezumované; a ten, kto

by inak za škodu zodpovedal, sa ho zbaví, ak preukáže, že škodu nezavinil. Splnenie podmienok na vznik žalovaného nároku musí preukázať žalobca, a teda jeho zaťažuje dôkazné bremeno, a to v rozsahu, ktorý je ustanovený hmotnoprávnou normou, ktorá sa má aplikovať na daný právny vzťah. Sťažovatelia ako žalobcovia mali povinnosť preukázať svoj nárok, a teda mali povinnosť preukázať splnenie všetkých predpokladov na vznik zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ.

Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľov s názorom najvyššieho súdu, že odvolací súd správne dospel k právnomu záveru, že chýba vzťah priamej príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti predchádzať škodám v zmysle § 415 OZ žalovaným v 1. rade a vznikom škody spočívajúcej vo vyplatení čiastky 680 000 Sk za prevod členských práv a povinností k družstevnému bytu. Sťažnosťou napádajú hodnotenie vykonaných dôkazov, nie rozsah vykonaného dokazovania, hoci poukazujú na zásadu materiálnej pravdy, ktorá súvisí práve s rozsahom dokazovania.

Podľa názoru ústavného je sťažnosť zjavne neopodstatnená. Nie je totiž namieste namietat' porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré má spočívať v tom, že všeobecný súd rozhodujúci o uplatnenom nároku dospel k záveru, že chýba jeden z hmotnoprávných predpokladov na uplatnenie tohto nároku, ak súd svoj názor odôvodní v rozsahu podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. Sťažovatelia nespochybňujú nedostatočný rozsah odôvodnenia v zmysle absencie odpovede na všetky ich relevantné námietky vznesené v dovolaní, ale právny názor najvyššieho súdu, že v konaní o náhradu škodu musí byť s istotou preukázané, že protiprávne konanie žalovaného je priamou príčinou vzniku žalovanej škody. Preukázanie tejto skutočnosti, t. j. nielen tvrdenie jej existencie, je však jedným z predpokladov uplatnenia zodpovednosti za škodu podľa § 420 OZ, a preto rozdielny názor sťažovateľov nie je relevantným dôvodom na namietanie porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Najvyšší súd svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil, uviedol, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, jeho výklad aplikovanej právnej normy nevybočuje zo znenia príslušného zákonného ustanovenia tak, že by popieral jeho význam a účel, a preto nemožno konštatovať, že je jeho rozhodnutie zjavne

neodôvodnené alebo arbitrárne. Tento názor nespochybňuje ani sťažovateľmi namietané pochybenie najvyššieho súdu v konštatovaní, že totožnosť podvodníkov neodhalili ani dvaja na sebe nezávislí notári, pretože táto okolnosť nebola jedinou a rozhodujúcou pre záver najvyššieho súdu v otázke existencie príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade a vznikom žalovanej škody.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu reálne uplatnenie a garantovanie základného práva na súdnu ochranu neznamena právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý predkladá účastník konania (m. m. IV. ÚS 340/04, IV. ÚS 184/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov.

Táto právomoc ústavného súdu nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a súčasne by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Pretože ústavný súd na predbežnom prerokovaní sťažnosti došiel k záveru, že námietky sťažovateľov nie sú v príčinnej súvislosti s možným porušením ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, odmietol ich sťažnosť pre zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2008